

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr.18-69-6784

Chișinău

19 iunie 2024

Avizare: **Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale**
Ministerul Afacerilor Externe
Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Ministerul Finanțelor
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Ministerul Apărării
Ministerul Afacerilor Interne
Ministerul Educației și Cercetării
Ministerul Culturii
Ministerul Sănătății
Ministerul Mediului
Ministerul Energiei
Cancelaria de Stat
Consiliul Superior al Magistraturii
Consiliul Superior al Procurorilor
Procuratura Generală
Curtea Supremă de Justiție
Aparatul Președintelui Republicii Moldova
Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova
Oficiul Avocatului Poporului
Agencia Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violenței împotriva Femeilor și Violenței în Familie
Congresul Autorităților Locale din Moldova

Expertizare: **Centrul Național Anticorupție**

Copie: **Ministerul Justiției**

În conformitate cu pct. 170 și 190 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, și conform deciziilor luate în ședința secretarilor generali din data de 17 iunie 2024, se remite spre avizare/expertiză proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (gestionarea eficientă a stărilor de urgență) (număr unic 529/MJ/2024)*, autor – **Ministerul Justiției** (persoana responsabilă – Cristian Postovanu, tel.: 022 201 427, e-mail: cristian.postovanu@justice.gov.md, Ion Glavan, tel.: 022 201 469, e-mail: ion.glavan@justice.gov.md).

Casa Guvernului,
MD-2012, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

E-mail:
cancelaria@gov.md

Termen-limită de prezentare a avizelor/expertizelor: **5 zile lucrătoare.**

Avizele/expertizele vor fi semnate electronic și expediate Ministerului Justiției (secretariat@justice.gov.md) și, în copie, Cancelariei de Stat (cancelaria@gov.md), **făcându-se trimitere la numărul unic.**

Materialele pot fi vizualizate pe site-ul Cancelariei de Stat, compartimentul „Ședințele Secretarilor”, la adresa:

<https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/nu-529-mj-2024.pdf>

**Secretar general adjunct
al Guvernului**

/semnat electronic/

Lilia DABIJA

Digitally signed by Dabija Lilia
Date: 2024.06.19 16:12:30 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

*Ex.: Eugenia Carțin
Tel.: 250 433*

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2020

**cu privire la aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea unor acte normative
(gestionarea eficientă a stărilor de urgență)**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (gestionarea eficientă a stărilor de urgență).

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul Justiției

Ministrul Afacerilor Interne

Ministrul Sănătății

Ministrul Apărării

LEGE
pentru modificarea unor acte normative
(privind gestionarea eficientă a stărilor de urgență)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică

Articolul I. – Legea nr.212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 132–137, art. 696), se modifică după cum urmează:

1. În tot cuprinsul legii, cuvintele „Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Inspectoratul General pentru Situații de Urgență”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 1, noțiunea „stare de urgență” se completează cu litera c), cu următorul cuprins:

„c) existență a unui pericol pentru bunăstarea economică și siguranța energetică a statului, ceea ce face necesară prevenirea, diminuarea și lichidarea consecințelor acestuia;”.

3. La articolul 4 :

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În perioada stării de urgență, de asediu sau de război, instituite pe întreg teritoriul țării, nu se admite modificarea Constituției, precum și desfășurarea alegerilor autorităților publice centrale și a referendumurilor republicane. Desfășurarea alegerilor autorităților publice locale și a referendumurilor locale poate fi interzisă prin hotărârea privind declararea stării de urgență, de asediu sau de război pe întreg teritoriul țării.”.

alineatul (3), cuvintele „adoptate pentru această perioadă” se substituie cu textul „adoptate pentru prevenirea, diminuarea și lichidarea consecințelor factorilor care au determinat declararea stării instituite, precum și dispozițiile și ordinele prevăzute la art. 9”.

4. La articolul 5:

alineatul (1), cuvântul „cetățenilor” se substituie cu cuvântul „persoanelor”;

alineatul (2) textul „rasă, naționalitate, limbă, religie, sex, convingeri politice sau origine socială” se substituie cu textul „rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar”.

5. La articolul 6, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În conformitate cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova care rezultă din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în cazul declarării stării de urgență, de asediu sau de război, Parlamentul sau Președintele Republicii Moldova informează, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe, în termen de 3 zile, Secretarul General al ONU și Secretarul General al Consiliului Europei asupra restrîngerii drepturilor și libertăților persoanelor, cu indicarea expresă a articolelor din tratatele citate mai sus, de la care au fost făcute derogări și care vizează nemijlocit drepturile și libertățile restrînse, precum și asupra cauzelor acestei restrîngerii, ce constituie o abatere de la angajamentele care decurg din documentele menționate.”.

6. La articolul 7 în titlu cuvîntul „sinistraților” se substituie cu cuvîntul „persoanelor”;

alineatul (1), cuvîntul „cetățenilor” se substituie cu cuvîntul „persoanelor”.

7. Articolul 9 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Toate dispozițiile emise de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova intră în vigoare din momentul emiterii și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina oficială a Guvernului.”.

8. La articolul 13 litera f) se completează cu textul „, , prevăzute la art. 20 alin. (1), art. 42 și art. 59”.

9. Articolul 15 se completează cu următoarea propoziție: „Dispozițiile art. 13 se aplică în modul corespunzător.”.

10. La articolul 16 alineatul (2) se completează cu textul „, , care trebuie să prevadă:

- a) motivele care au impus ridicarea stării de urgență sau de asediu;
- b) teritoriul pentru care operează ridicarea stării instituite.”.

11. La articolul 18:

alineatul (1) se completează cu textul „ , care poate fi prelungită în condițiile art. 15”;

alineatul (2) se abrogă.

12. La articolul 20:

alineatul unic devine alineatul (1);

la litera a) cuvântul „cetățenilor” se substituie cu cuvântul „persoanelor”, iar cuvântul „viață” se substituie cu cuvintele „pentru viața și sănătatea lor;”;

litera b) se completează cu textul „ , inclusiv a unui regim special de activitate pentru punctele de trecere ale frontierei de stat”;

la litera d) cuvintele „și luarea altor măsuri sanitaro-antiepidemice obligatorii” se substituie cu cuvintele „sau izolare și luarea altor măsuri de sănătate publică”;

litera g) va avea următorul cuprins:

„g) modificarea procedurilor de numire, suspendare, concediere, eliberare și încetare a raporturilor de muncă sau de serviciu a conducătorilor și adjuncților conducătorilor autorităților și instituțiilor publice, a întreprinderilor de stat și municipale, precum și cazurile când este permisă demisia lucrătorilor din sectorul public și privat;”;

se completează cu litera i¹⁾ cu următorul cuprins:

„i¹⁾ introducerea unor reguli speciale privind admisia, șederea și documentarea străinilor, cu aplicarea și respectarea măsurilor specifice dispuse de către autoritățile competente;”;

se completează cu litera j¹⁾, cu următorul cuprins:

„j¹⁾ reprofilarea și schimbarea destinației și modului de activitate a instituțiilor publice și private, în funcție de necesitățile cauzate de starea de urgență;”;

Articolul se completează cu alineatul (2)-(4) cu următorul cuprins:

„(2) Actele organelor competente în domeniul planificării, organizării și coordonării activității de aplicare a măsurilor impuse de starea declarată prin care se dispun măsurile prevăzute la alin. (1) lit. g), i¹⁾ și j¹⁾, se comunică fără de întârziere Parlamentului, care urmează să se întrunească în ședință și să le probe într-un termen de 72 de ore, printr-o Hotărâre a Parlamentului. Dacă actele respective nu sunt prezentate Parlamentului sau dacă Parlamentul nu le aprobă în termenul stabilit,

acestea își pierd puterea juridică retroactiv.

(3) După expirarea perioadei pentru care a fost declarată starea de urgență, președintele Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova prezintă în plenul Parlamentului un raport, care va cuprinde:

a) informația cu privire la activitatea desfășurată și măsurile adoptate de către Comisie;

b) impactul măsurilor adoptate în vederea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor factorilor care au impus declararea stării de urgență;

c) informații cu privire la situația existentă la momentul încetării perioadei pentru care a fost declarată starea de urgență;

d) lista actelor normative prevăzute la art. 4 alin. (3).

(4) În funcție de constatările formulate asupra evoluției situației, Parlamentul va decide asupra prelungirii duratei stării de urgență, precum și asupra extinderii sau restrângerii ariei de acțiune a acesteia pe perioada pentru care a fost prelungită.”

13. Articolul 21 va avea următorul cuprins:

„Articolul 21. Autoritățile administrative pe durata stării de urgență

(1) În cazul declarării stării de urgență în sensul art. 1 lit. a):

a) planificarea, organizarea și coordonarea activității de aplicare a măsurilor impuse, revin Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, iar coordonarea aducerii la îndeplinire a măsurilor de rigoare revine Inspectoratului General pentru Situații de Urgență sau altui organ în domeniul de competență a căruia s-a produs situația excepțională, desemnat de către Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova;

b) în cazul declarării stării de urgență într-o anumită unitate administrativ-teritorială, aceasta va fi administrată de Comisia pentru situații excepționale a autorității respective a administrației publice locale, care va activa sub conducerea Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

(2) În cazul declarării stării de urgență în baza art. 1 lit. b), planificarea, organizarea și coordonarea activității de aplicare a măsurilor impuse, revin Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, iar coordonarea aducerii la îndeplinire a măsurilor de rigoare revine Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului de Informație și Securitate al Republicii Moldova.”

14. Articolul 22:

alineatul (1):

se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) dispune eliberarea bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare, conform procedurii prevăzute de lege;”;

litera g) va avea următorul cuprins:

„g) stabilește procedura de numire, suspendare, concediere, eliberare și încetare a raporturilor de muncă sau de serviciu a conducătorilor și adjuncților conducătorilor autorităților și instituțiilor publice, a întreprinderilor de stat și municipale, precum și cazurile când este permisă demisia lucrătorilor din sectorul public și privat; ”

se completează cu litera g¹) cu următorul cuprins:

„g¹) stabilește un regim special de lucru pentru agenții economici;”

se completează cu literele h¹) și h²) cu următorul cuprins:

„h¹) dispune instituirea regimului de carantină a localităților sau a regimului de izolare;

h²) dispune restricționarea circulației persoanelor, bunurilor, mărfurilor și transporturilor.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sunt executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai instituțiilor publice, precum și pentru cultele religioase și persoanele fizice și juridice de drept privat.”.

15. La articolul 24 literele c) și e), cuvântul „ecologic” se substituie cu cuvintele „biologico-social”.

16. La articolul 25:

litera a) se completează cu textul „, urmând ca la ridicarea stării instituite acestea să fie restituite persoanelor îndreptățite să le dețină”;

litera h), cuvântul „cetățenilor” se substituie cu cuvântul „persoanelor”.

17. Legea se completează cu articolul 25¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 25¹**. Atribuțiile Ministerului Apărării pe durata stării de urgență

(1) Ministerul Apărării are următoarele atribuții pe perioada stării de urgență:

1) în caz de iminență a declanșării sau declanșare a unor situații excepționale cu caracter natural, tehnogen sau biologic-social, acordă asistență cu resursele umane și materiale disponibile ale structurilor din subordinea Ministerului Apărării, autorităților publice centrale și locale:

a) la activitățile de căutare și salvare a persoanelor;

b) la evacuarea provizorie a persoanelor din zonele ce prezintă pericol pentru viața și sănătatea lor;

c) la asigurarea respectării regimului de securitate în zonele de iminență a declanșării sau declanșare a unor situații excepționale.

2) în caz de existență a unui pericol pentru securitatea națională sau ordinea constituțională, acordă asistență cu resursele umane și materiale disponibile ale structurilor din subordinea Ministerului Apărării, autorităților publice responsabile de asigurarea securității naționale și a ordinii constituționale.

(2) În cazurile indicate în alin. (1) pct. 1), implicarea resurselor umane și materialelor disponibile ale structurilor din subordinea Ministerului Apărării se realizează în baza dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova. Prevederile art. 20 alin. (2) se aplică în modul corespunzător.

(3) În cazurile indicate în alin. (1) pct. 2), implicarea resurselor umane și materiale disponibile ale structurilor din subordinea Ministerului Apărării se realizează la decizia Ministrului apărării, în temeiul hotărârii Parlamentului, iar în cazurile stabilite de art. 87 din Constituția Republicii Moldova, prin decretul Președintelui Republicii Moldova.”

18. La articolul 26:

În titlul articolului, cuvântul „cetățenilor” se substituie cu cuvintele „persoanelor fizice și juridice de drept privat”;

alineatul (2), se completează după cuvintele „și apatrizii” cu textul „precum și persoanele juridice de drept privat.”

19. La articolul 27 alineatul (1), cuvintele „și ecologic” se substituie cu cuvintele „sau biologic-social”.

20. Articolul 30 alineatul (4) se completează după cuvintele „agenții economici” cu cuvintele „și alte persoane juridice de drept privat”.

21. Articolul 38 va avea următorul cuprins:

„Articolul 38. Atribuțiile Inspectoratului General pentru Situații de Urgență

În condițiile stării de asediu, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență organizează și desfășoară activități de căutare, de salvare-deblocare, de acordare a primului ajutor calificat, de lichidare a consecințelor factorilor care au determinat declararea stării de asediu, precum și alte activități de urgență.”.

22. Articolul 54 va avea următorul cuprins:

„Articolul 54. Atribuțiile Inspectoratului General pentru Situații de Urgență

În condițiile stării de război, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență organizează și desfășoară activități de căutare, de salvare-deblocare, de acordare a primului ajutor calificat, de lichidare a consecințelor factorilor care au determinat declararea stării de război precum și alte activități de urgență.”.

23. Capitolul VI va avea următorul cuprins:

„Capitolul VI

Măsuri specifice în domeniul justiției în perioada stării de urgență, de asediu sau de război

Articolul 60. Înfăptuirea justiției în perioada stării de urgență, de asediu sau de război

(1) Pe durata stării de urgență, de asediu sau de război, procedura în cauzele penale, contravenționale, civile și cele în acțiunea în contencios administrativ se îndeplinește în același mod în care se îndeplinea pînă la declararea stării de urgență, de asediu sau de război, ținînd cont de particularitățile stabilite de prezenta lege.

(2) În unitățile administrativ-teritoriale unde este declarată starea de urgență, de asediu sau de război, poate fi dispusă justificat strămutarea cauzei la o altă instanță, în ordinea și modul prevăzut de normele de procedură.

Articolul 61. Prescripția, termene de procedură și termenele de atac

(1) Cu excepția cazurilor exprese prevăzute de lege, în perioada stării de asediu sau de război, termenele de prescripție și de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării respective. Prin actele organelor competente în domeniul planificării, organizării și coordonării activității de aplicare a măsurilor impuse de starea declarată nu pot fi instituite alte termene sau derogare de la acest articol.

(2) Pe durata stării de asediu sau de război termenele de prescripție a răspunderii contravenționale, penale și de executare a sancțiunii contravenționale și penale se suspendă.

(3) Termenele prevăzute de lege pentru efectuarea actelor de procedură se mențin în măsura în care este posibilă realizarea acestora cu respectarea măsurilor

stabilite prin actele organelor competente în domeniul planificării, organizării și coordonării activității de aplicare a măsurilor impuse de starea declarată.

(4) Termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele care se suspendă de drept, aflate în curs la data instituirii stării de asediu sau de război se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării declarate. În cauzele care se suspendă de drept, în care au fost declarate căi de atac pînă la data instituirii stării de asediu sau de război, dosarele se înaintează instanței competente după încetarea stării declarate.

(5) În termen de 10 zile de la încetarea stării de asediu sau de război, instanța de judecată, din oficiu, va lua măsuri pentru fixarea termenelor de judecată și citarea părților.

Articolul 62. Activitatea instanțelor de judecată în cauzele civile

(1) Cauzele civile ce se examinează de instanțele de judecată se suspendă de drept pe toată durata stării de asediu sau de război, cu excepția celor:

- a) ce se examinează conform legii în lipsa părților;
- b) care au fost amânate pentru pronunțare;
- c) ce vizează eliberarea ordonanțelor de protecție;
- d) ce vizează măsurile de ocrotire;
- e) ce vizează tutela și curatela minorului;
- f) ce vizează luarea în custodie publică a străinilor și de prelungire a duratei acesteia;
- g) ce vizează acțiunile privind confiscarea averii nejustificate;
- h) ce vizează încuviințarea spitalizării forțate și tratamentului forțat.

(2) În procesele prevăzute la alin. (1), când este posibil, instanțele de judecată dispun măsurile necesare pentru desfășurarea ședinței de judecată prin videoconferință și procedează la comunicarea actelor de procedură prin fax, poștă electronică sau prin alte mijloace ce asigură transmiterea textului actului și confirmarea primirii acestuia. În cazul imposibilității de desfășurare a ședinței de judecată prin videoconferință, instanța poate dispune amânarea judecării cauzei.

(3) Pe durata stării de urgență, de asediu sau de război, pentru judecarea cauzelor prevăzute la alin. (1), instanțele de judecată, ținând seama de împrejurări, pot fixa termene scurte, inclusiv de la o zi la alta sau chiar în aceeași zi.

(4) După încetarea stării de asediu sau de război, judecarea cauzelor suspendate de drept potrivit prevederilor alin. (1) se reia din oficiu.

Articolul 63. Activitatea instanțelor judecătorești în acțiunile în contencios administrativ

(1) Pe toată durata stării de urgență, de asediu sau de război examinarea acțiunile în contencios administrativ se desfășoară în conformitate cu Codul

administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

(2) Dispozițiile normative și individuale ale organelor competente în domeniul planificării, organizării și coordonării activității de aplicare a măsurilor impuse de starea declarată se contestă direct la Curtea de apel în circumscripția căruia se află organul al cărui act se contestă, în termen de 72 de ore de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau din momentul afișării pe pagina oficială a Guvernului.

(3) Contestația depusă în condițiile alin. (2) nu suspendă efectele actului contestat. Instanța de judecată nu este în drept să suspende actul contestat.

(4) Hotărârile emise pe marginea contestațiilor prevăzute la alin. (2) pot fi atacate conform procedurii prevăzute de Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 într-un termen de 72 de ore de la data notificării hotărârii.

Articolul 64. Activitatea instanțelor judecătorești în cauzele contravenționale

(1) În perioada stării de urgență, de asediu sau de război, cauzele contravenționale se examinează în procedură scrisă, cu excepția cazurilor când părțile refuză aplicarea procedurii scrise și solicită examinarea cauzei contravenționale în ședință publică sau instanța de judecată, ținând cont de împrejurările cauzei, consideră că sunt necesare dezbateri publice.

(2) În perioada stării de urgență, de asediu sau de război în cazul derogării de la alin. (1) instanțele judecătorești dispun măsurile prevăzute la art. 62 alin. (2).

(3) Cauzele contravenționale în care urgența se justifică prin scopul instituirii stării de urgență, de asediu sau de război și care vizează încălcarea dispozițiilor emise în scopul gestionării stării de urgență, de asediu sau de război declarate, se examinează de către autoritatea competentă să soluționeze cauzele contravenționale în termen de 7 zile de la data comiterii contravenției, cu excepția instanțelor de judecată care examinează cauza contravențională în termen de 15 zile de la data intrării dosarului în instanță.

(4) La judecarea cauzelor contravenționale, pe durata stării de urgență, de asediu sau de război dispozițiile art. 62 alin. (3) se aplică în modul corespunzător.

(5) Executarea sancțiunii contravenționale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității se suspendă pe durata stării de urgență, de asediu sau de război.

Articolul 65. Activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor de judecată în cauzele penale

(1) În perioada stării de asediu sau de război, activitatea organelor de urmărire penală și cea a judecătorilor de instrucție se desfășoară numai cu privire la:

a) cauzele în care s-au dispus ori se propune luarea măsurilor preventive ori a celor de protecție a victimelor și martorilor, cele privind aplicarea provizorie a măsurilor de siguranță cu caracter medical, cele cu persoane vătămate minori;

b) acțiunile de urmărire penală a căror amânare ar pune în pericol obținerea probelor ori căutarea învinutului sau a inculpatului, precum și cele privind audierea anticipată;

c) cauzele în care urgența se justifică prin scopul instituirii stării de asediu sau de război la nivel național, alte cauze urgente apreciate ca atare de către procurorul care conduce sau exercită acțiuni de urmărire penale.

(2) Urmărirea penală începută în perioada stării de asediu sau de război, trebuie să fie încheiată în termen de cel mult o lună de la data pornirii urmăririi penale. În cazul în care urgența se justifică prin scopul instituirii stării de asediu sau de război și care vizează încălcarea dispozițiilor emise în scopul gestionării stării de asediu sau de război declarate, urmărirea penală se termină în termen de 15 zile.

(3) Prin derogare de la prevederile alin. (2), în cauzele de complexitate deosebită, urmărirea poate fi prelungită pe un termen de până la două luni.

(4) Procesele penale aflate în curs pe rolul instanțelor de judecată, indiferent de etapa de examinare, se suspendă de drept pe durata stării de asediu sau de război, cu excepția celor indicate la alin. (1) lit. c), apreciate ca atare de judecător sau instanța de judecată, precum și a următoarelor cauze:

- a) cele ce se examinează conform legii în lipsa părților;
- b) cele privind infracțiunile flagrante;
- c) cele în care au fost dispuse măsuri preventive privative de libertate;
- d) cele referitoare la contestații împotriva măsurilor asigurătorii;
- e) cele privind cooperarea judiciară internațională în materie penală;
- f) cele ce cuprind măsuri de protecție a victimelor și a martorilor, precum și eliberarea ordonanțelor de protecție;
- g) cele privind aplicarea provizorie a măsurilor de siguranță cu caracter medical;
- h) cele privind infracțiuni contra păcii și securității omenirii, infracțiuni de război;
- i) cele privind infracțiuni contra securității de stat;
- j) cele privind acte de terorism sau de spălare a banilor.

(5) La judecarea cauzelor penale, pe durata stării de asediu sau de război dispozițiile art. 62 alin. (3) se aplică în modul corespunzător.

(6) Comunicarea actelor procesuale în cauzele penale se realizează în condițiile art. 62 alin. (2).

(7) Termenele de comunicare a actelor de procedură, de depunere și soluționare a plângerilor, în cauzele altele decât cele indicate la alin. (1), se întrerup, urmând ca de la data încetării stării de asediu sau de război să înceapă să curgă un nou termen, de aceeași durată.

(8) Pe durata stării de asediu sau de război, dacă instanța de judecată nu

dispune altfel, audierea persoanelor private de libertate se face prin videoconferință la locul aflării acestuia, fără a fi necesar acordul persoanei private de libertate, dacă organul judiciar apreciază că audierea prin acest mijloc nu aduce atingere bunei desfășurări a procesului ori drepturilor și intereselor părților.

Articolul 65¹. Particularități ale procedurilor de executare silită

(1) În perioada stării de urgență, de asediu sau de război, de către organele competente în domeniul planificării, organizării și coordonării activității de aplicare a măsurilor impuse poate fi dispusă suspendarea executării documentelor executorii privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național, precum și din contul autorităților/instituțiilor bugetare. Cu referire la dispoziția respectivă a organului competent, prevederile art. 20 alin. (2) se aplică în modul corespunzător.

(2) În perioada stării de asediu sau de război procedurile de executare silită a documentelor executorii privind litigiile locative cât și cele realizate prin urmărirea salariului și altor venituri periodice, cu excepția documentelor executorii ce vizează încasarea pensiei alimentare, se suspendă de drept.

(3) Calcularea dobânzilor și penalităților în cadrul procedurilor de executare silită pe perioada stării de asediu sau de război se suspendă.

(4) În restul cazurilor, activitatea de executare silită se poate desfășura numai în cazurile în care este posibilă realizarea acesteia cu respectarea măsurilor stabilite prin actele organelor competente în domeniul planificării, organizării și coordonării activității de aplicare a măsurilor impuse de starea respectivă.

Articolul 65². Asigurarea protecției victimelor violenței în familie

(1) În perioada stării de urgență, de asediu sau de război, de către autoritățile publice centrale, locale și alte organe competente în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, vor fi identificate unități (centre, hoteluri, instituții de asistență medicală/secundară), pentru plasarea agresorilor familiari aflați în izolare, pe durata acțiunii ordinului de restricție de urgență și ordonanței de protecție, în cazul aplicării de către instanța de judecată a măsurii privind obligarea de a părăsi temporar locuința comună ori de a sta departe de locuința victimei, fără a decide asupra modului de proprietate asupra bunurilor.

(2) Pe durata stării de urgență, de asediu sau de război, în situațiile când organele de drept au fost sesizate despre actele de violență în familie sau agresorii familiari se află în regim de izolare obligatorie, se vor asigura măsuri alternative de izolare a agresorului familial de victimă, cu posibilitatea plasării în unitățile identificate în condițiile alin. (1).

(3) În perioada stării de urgență, de asediu sau de război, se interzice sistarea activității centrelor/unităților de plasament/asistență pentru victimele violenței în

familie. Prin excepție, sistarea activității acestora poate fi dispusă printr-o decizie a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova în cazurile când desfășurarea activității normale a instituțiilor, sănătatea și integritatea corporală a personalului și beneficiarilor instituțiilor respective sunt periclitate de natura factorilor care au dus la declanșarea stării instituite.

Articolul 65³. Activitatea organelor de probațiune

(1) În perioada stării de asediu sau de război, activitatea organelor de probațiune se desfășoară numai cu privire la:

a) luarea la evidență a subiecților probațiunii în baza hotărârii instanței de judecată, ordonanței procurorului sau decretul de grațiere al Președintelui Republicii Moldova;

b) supravegherea subiecților probațiunii prin controlul la organele competente privind comiterea de contravenții și infracțiuni, verificarea trecerii frontierei de stat și monitorizarea electronică.

(2) Executarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, executarea supravegherii prin prezentarea persoanei la organul de probațiune, primirea vizitelor consilierului de probațiune, precum și obligațiile de a urma activități educaționale, de a frecventa unul sau mai multe programe probaționale, se suspendă pe perioada stării de asediu sau de război.

Articolul 65⁴. Derogările specifice de la regimul juridic general în cazul stărilor de urgență

Derogările de la regimul juridic general, prevăzute la art. 61, 62, 65, 65¹ și 65³, nu operează de drept pe perioada stării de urgență. Dispunerea derogărilor date se poate realiza numai prin hotărârea Parlamentului de declarare a stării de urgență.”.

Articolul II. – Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 67, art. 183), se modifică după cum urmează:

1. Pe tot parcursul legii cuvintele „Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Agenția Națională pentru Sănătate Publică”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 55 alineatul (1):

punctul 5) după cuvântul „decide” se completează cu textul „, în cadrul Comisei naționale extraordinare de sănătate publică,”;

punctul 6) după cuvântul „decide” se completează cu textul „ , în cadrul Comisei naționale extraordinare de sănătate publică,”;

se completează cu punctele 7), 8) și 9), cu următorul cuprins:

„7) decide, în cadrul Comisei naționale extraordinare de sănătate publică, limitarea temporară sau suspendarea traficului aerian, terestru sau naval de persoane peste frontiera de stat, în baza propunerilor Ministerului Afacerilor Interne;

8) decide, în cadrul Comisei naționale extraordinare de sănătate publică, interzicerea intrării în Republica Moldova a străinilor și apatrizilor și excepțiile de la această măsură, în baza propunerilor Ministerului Afacerilor Interne;

9) decide, în cadrul Comisei naționale extraordinare de sănătate publică, limitarea temporară sau suspendarea circulației peste frontiera de stat a mărfurilor și bunurilor necesare gestionării eficiente a stării instituite, în baza propunerilor Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Sănătății.”.

Articolul III. – Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr. 20, art. 231), se modifică după cum urmează:

1. În tot cuprinsul legii, cuvintele „Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Inspectoratul General pentru Situații de Urgență”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 22:

la alineatul (15), textul „unitățile militare ale Ministerului Apărării,” se exclude;

se completează cu alineatul (16) cu următorul cuprins:

„(16) La executarea lucrărilor de salvare și a altor lucrări de neamânat în condițiile situațiilor excepționale și la lichidarea efectelor lor, pot fi antrenate resursele umane și materiale disponibile ale structurilor din subordinea Ministerului Apărării.”.

Articolul IV. – Articolul 33 din Legea nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 200-203, art. 775), se modifică după cum urmează:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Folosirea resurselor umane și materiale disponibile ale structurilor din subordinea Ministerului Apărării în soluționarea problemelor ce nu țin nemijlocit de apărarea statului se autorizează:

a) în cazurile prevăzute de art. 22 alin. (16) din Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă, în baza dispoziției Guvernului, cu aducerea, neîntârziată, la cunoștință Parlamentului și Președintelui Republicii Moldova;

b) în cazurile prevăzute de art. 25¹ alin. (1) lit. a) din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, în baza dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale ale Republicii Moldova, cu aducerea, neîntârziată, la cunoștință Parlamentului și Președintelui Republicii Moldova;

c) în celelalte cazuri, în temeiul hotărârii Parlamentului, iar în cazurile prevăzute de art. 87 din Constituția Republicii Moldova, prin decretul Președintelui Republicii Moldova.”;

se completează cu alineatele (2¹)-(2³) cu următorul cuprins:

„(2¹) Asistența cu resursele umane și materiale disponibile ale structurilor din subordinea Ministerului Apărării în soluționarea problemelor ce nu țin nemijlocit de apărarea statului se efectuează în baza planurilor comune cu autoritățile publice, responsabile de aplicarea măsurilor pe durata instituirii regimurilor prevăzute de alin. (2).

(2²) Asistența cu resursele umane și materiale disponibile ale structurilor din subordinea Ministerului Apărării în soluționarea problemelor ce nu țin nemijlocit de apărarea statului, se efectuează doar în cazul insuficienței capacităților de intervenție cu forțele proprii (nu este în măsură să execute misiunea sau nu dispune de forțele și mijloacele necesare) ale autorităților publice competente, fără diminuarea capacității de luptă a Armatei Naționale și a autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Apărării.

(2³) În toate cazurile menționate de prezentul articol, resursele umane și materiale disponibile ale structurilor din subordinea Ministerului Apărării vor rămâne sub comanda nemijlocită a Ministerului Apărării.”.

Articolul V. – Legea nr. 104/2020 cu privire la rezervele de stat și de mobilizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 178–179, art. 332), se modifică după cum urmează:

1. Articolul 10 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Pe durata stării de urgență eliberarea bunurilor din rezervele de stat se realizează în baza dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii

Moldova.”

2. Articolul 16 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Pe durata stării de urgență eliberarea bunurilor din rezervele de mobilizare se realizează în baza dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.”.

Articolul VI. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) În termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(gestionarea eficientă a stărilor de urgență)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (gestionarea eficientă a stărilor de urgență) a fost elaborat de Ministerul Justiției.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (gestionarea eficientă a stărilor de urgență) a fost elaborat în vederea remedierii curenților legislative cu privire la gestionarea eficientă a stărilor de urgență și lichidării deficiențelor de aplicare a măsurilor la nivel instituțional pe durata stării de urgență.

Totodată, în contextul raționamentelor expuse de către Curtea Constituțională în Hotărârea sa nr. 17 din 23 iunie 2020, dar și a *adresei Curții Constituțional nr. PCC-01/47a din 23 iunie 2020*¹, reținem că prezentul proiect de lege urmărește reglementarea unui instrument de ordin procedural prin care să se asigure un control parlamentar eficient asupra dispozițiilor emise de către Comisia pentru Situații Excepționale al Republicii Moldova.

Cu toate acestea, remarcăm că, autoritățile responsabile de gestionarea stării de urgență au nevoie de reglementarea unor prevederi mai extinse și în același timp previzibile care să cuprindă tot spectrul de acțiuni care pot fi întreprinse pe durata stării de urgență pentru a putea reacționa prompt la diversitatea situațiilor de urgență care pot pune țara în pericol.

Astfel, că este necesară corelarea și eficientizarea relațiilor interinstituționale pe perioada stării de urgență în contextul fundamentării unui mecanism funcțional în ceea ce privește aplicarea unitară a prevederilor din *Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război*. Prin urmare, stabilirea unor limite stricte cu privire la termenele, circumstanțele și domeniul de aplicare a competențelor legate de starea de urgență sunt esențiale.

Însă, menționăm că inițierea proiectului de act normativ a fost demarată în anul 2020, când pandemia de COVID-19 și urmările sale au avut un impact socioeconomic considerabil, cu o amplitudine a crizei provocate dificil de gestionat. Astfel că, la 13 august 2020, proiectul actului normativ a fost remis Cancelariei de Stat, fiindu-i atribuit numărul unic 647/MJ/2020 și supus procedurii de avizare cu toate instituțiile interesate în domeniu. Mai mult ca atât, în contextul remanierii guvernamentale, proiectul respectiv a fost supus avizării repetate în data de 30 noiembrie 2021. Cu toate acestea, din cauza depășirii crizei pandemice a decăzut, la acel moment, oportunitatea promovării proiectului, însă pentru a nu crea blocaje la nivel instituțional și managerial pe perioada stărilor de urgențe se atestă necesitatea relansării promovării proiectului respectiv, or la moment încă există un vid legislativ cu privire la gestionarea eficientă a stărilor de urgență și lichidării deficiențelor de

aplicare a măsurilor la nivel instituțional pe durata stării de urgență.

În acest sens, promovarea cu celeritate a proiectului respectiv se impune în contextul în care prin intermediul acestuia se asigură și o consolidare a modalității de transpunere în legislația internă a *Principiilor de la Siracusa privind dispozițiile de restricție sau de derogare din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice*², principii ce au fost prezentate în detaliu în hotărârea *A. și alții împotriva Regatului Unit* [MC] (nr. 3455/05, pct. 109-110, CEDO 2009). Așadar, în contextul dat, proiectul vine să implementeze și recomandarea particulară conținută în *Raportul de extindere al Comisiei Europene privind Republica Moldova din noiembrie 2023*³, care stabilește „*The government should adopt a mechanism for the effective parliamentary scrutiny of decisions issued by the Commission for Emergency Situations, in line with the Siracusa Principles*”. Această recomandare subsecvent a fost consacrată în calitate de acțiune distinctă în cadrul *Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 829/2023* (acțiunea nr. 28 „*Adoptarea unui mecanism de control parlamentar eficient al deciziilor Comisiei pentru Situații Excepționale*” din cadrul *Clusterului 1. Valori fundamentale, compartimentul „Criteriul politic*”).

Astfel, dacă ar fi să abordăm în concret acest aspect particular, prevederile legale existente la moment într-o măsură semnificativă consacră ideile cuprinse în cadrul *Principiilor de la Siracusa*, în mod primar, **art. 54 din Constituția Republicii Moldova**, care stabilește că

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Acestea transpun ideile conținute în paragrafele 2, 5, 11, 51, 58, 69 din cadrul *Principiilor de la Siracusa*; dar și **art. 5, 6 din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război**⁴, care asigură transpunerea la nivel național

² <https://www.icj.org/wp-content/uploads/1984/07/Siracusa-principles-ICCPR-legal-submission-1985-eng.pdf>

³ Poate fi accesat la link-ul: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/document/download/d8ef3ca9-2191-46e7-b9b8-946363f6db91_en?filename=SWD_2023_698%20Moldova%20report.pdf

⁴ Articolul 5 din lege stabilește „**Articolul 5.** Restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți

(1) Pe durata stării de urgență, de asediu sau de război, în funcție de gravitatea situației ce a determinat instituirea acesteia, poate fi restrâns, dacă este cazul, exercițiul unor drepturi sau libertăți ale cetățenilor în conformitate cu art. 54 din Constituție.

(2) Restrângerea prevăzută la alin. (1) trebuie să fie conformă cu obligațiile care rezultă din tratatele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și nu poate implica discriminarea unor persoane sau a unor grupuri de persoane exclusiv din considerente de rasă, naționalitate, limbă, religie, sex, orientare sexuală sau orice altă circumstanță.”

a prevederilor paragrafelor 5-9, 42-45 din cadrul *Principiilor de la Siracusa*.

Suplimentar la aceste prevederi legale deja existente în cadrul normativ intern, prin intermediul prezentului proiect se propune și o soluție legală ce va asigura, în premieră, racordarea legislației naționale relevante la cerința de la **paragraful 55** din cadrul *Principiilor de la Siracusa*, ce stabilește „55. The national constitution and laws governing states of emergency shall provide for prompt and periodic independent review by the legislature of the necessity for derogation measures”. Aceasta se va asigura prin intermediul intervențiilor în cadrul art. 20 din *Legea nr. 212/2004*, care vor stabili pe viitor că:

- Actele Comisiei pentru Situații Excepționale prin care se dispun anumite măsuri din spectrul general prevăzut de lege (**a. modificarea procedurilor de numire, suspendare, concediere, eliberare și încetare a raporturilor de muncă sau de serviciu a conducătorilor și adjuncților conducătorilor autorităților și instituțiilor publice, a întreprinderilor de stat și municipale, precum și cazurile când este permisă demisia lucrătorilor din sectorul public și privat; b. introducerea unor reguli speciale privind admisia, șederea și documentarea străinilor; c. reprofilarea și schimbarea destinației și modului de activitate a instituțiilor publice și private, în funcție de necesitățile cauzate de starea de urgență**), se comunică fără de întârziere Parlamentului, care urmează să se întrunească în ședință și să le aprobe într-un termen de 72 de ore, printr-o Hotărâre a Parlamentului. Dacă actele respective nu sunt prezentate Parlamentului sau dacă Parlamentul nu le aprobă în termenul stabilit, acestea își pierd puterea juridică retroactiv.

- După expirarea perioadei pentru care a fost declarată starea de urgență, președintele Comisiei pentru Situații Excepționale va prezenta în plenum Parlamentului un raport detaliat, care va cuprinde:

a) informația cu privire la activitatea desfășurată și măsurile adoptate de către Comisie;

b) impactul măsurilor adoptate în vederea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor factorilor care au impus declararea stării de urgență;

c) informații cu privire la situația existentă la momentul încetării perioadei pentru care a fost declarată starea de urgență;

d) lista actelor normative adoptate de către Comisie pe parcursul stării de urgență.

În funcție de constatările formulate asupra evoluției situației, Parlamentul va decide, **în cunoștință de cauză**, asupra prelungirii duratei stării de urgență, precum și asupra extinderii sau restrângerii ariei de acțiune a acesteia pe perioada pentru care a fost prelungită.

Articolul 6 din lege stabilește „**Articolul 6. Angajamentele internaționale**

(1) În conformitate cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova care rezultă din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în cazul declarării stării de urgență, de asediu sau de război, Parlamentul sau Președintele Republicii Moldova informează, în termen de 3 zile, Secretarul General al ONU și Secretarul General al Consiliului Europei asupra restrângerii drepturilor și libertăților cetățenilor, restrângere ce constituie o abatere de la angajamentele care decurg din documentele menționate, precum și asupra volumului și cauzelor acestei abateri.

(2) Parlamentul sau Președintele Republicii Moldova va informa, de asemenea, Secretarul General al ONU și Secretarul General al Consiliului Europei despre ridicarea stării de urgență, de asediu sau de război și despre reluarea aplicării integrale a prevederilor Pactului internațional și ale Convenției europene menționate la alin. (1).”

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Astfel, *Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război* va suporta mai multe intervenții. În acest sens, se propune noi alte măsuri aplicabile pe durata stării de urgență, ce vor permite acoperirea juridică a mai multor situații cu care se confruntă autoritățile competente, printre care enumerăm cu titlu de exemplu:

- instituirea unui regim special de activitate pentru punctele de trecere ale frontierei de stat,
- reglementarea admisiei, șederii și documentării străinilor, cu aplicarea și respectarea măsurilor specifice dispuse de către autoritățile competente,
- reprofilarea și schimbarea destinației și modului de activitate a instituțiilor publice și private, în funcție de necesitățile cauzate de situația de urgență, etc.

De asemenea, se vor introduce aspecte noi, care vor reglementa procedura de exercitare a controlului Parlamentului asupra dispozițiilor și ordinelor prin care se dispun măsurile instituite pe perioada stării de urgență.

Prin urmare, Parlamentul va avea la dispoziție 72 de ore pentru a se întruni în ședință și a le aproba. După expirarea perioadei pentru care a fost declarată starea de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova prezintă în plenul Parlamentului un raport asupra activității desfășurate și măsurilor adoptate, eficienței acestora pentru prevenirea, diminuarea și lichidarea consecințelor factorilor care au impus declararea stării de urgență, precum și asupra situației existente la momentul încetării perioadei pentru care a fost declarată stare de urgență. În funcție de constatările formulate asupra evoluției situației în cadrul raportului, Parlamentul va decide asupra prelungirii duratei stării de urgență, precum și asupra extinderii sau restrângerii ariei de acțiune a acesteia pe perioada pentru care a fost prelungită.

O altă prevedere instituită constă în lărgirea atribuțiilor Comisiei pentru Situații Excepționale al Republicii Moldova, creând astfel pârgھیile necesare pentru funcționarea eficientă a acestui organ abilitat în gestionarea stărilor de urgență.

Totodată, va fi introdus un articol nou care va reglementa atribuțiile Ministerului Apărării pe durata stării de urgență. Prin urmare, Ministerul Apărării va acorda asistență cu resursele umane și materialele disponibile ale structurilor din subordinea sa autorităților publice centrale și locale, autorităților publice responsabile de asigurarea securității naționale și a ordinii constituționale.

Articolele 38 și 54 urmează a fi date într-o nouă redacție prevăzând expres situațiile în care Inspectoratul General pentru Situații de Urgență își exercită atribuțiile, atât pe durata stării de asediu cât și pe durata stării de război.

De asemenea, Capitolul VI va fi dat într-o nouă redacție cu titlul „Măsuri specifice în domeniul justiției în perioada stării de urgență, de asediu sau de război”. Capitolul menționat va cuprinde prescripția și termenele, activitatea instanțelor de judecată în cauzele civile, particularitățile procedurilor de executare silită, precum și activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor de judecată în cauzele penale, civile, contravenționale și de contencios administrativ. Prin urmare, pe perioada stării de urgență, de asediu sau de război vor fi prevăzute expres situațiile în care cauzele civile și penale pot fi examinate de către instanța de judecată, precum și cazurile când procedurile de executare silită se suspendă *de jure*.

Cu referire la termenele speciale referitoare la desfășurarea urmăririi penale, instituite prin capitolul VI, menționăm că termenul de bază a fost păstrat intact, iar termenul mai restrâns de 15 zile (pentru cazurile când urgența se justifică prin scopul instituirii stării de urgență, de asediu sau de război și care vizează încălcarea dispozițiilor emise în scopul gestionării stării de urgență, de asediu sau de război) a fost fixat reieșind din faptul că infracțiunile respective au o legătură directă cu starea de urgență, prezintă pericol potențial pentru societate și ordinea publică (pericol care este amplificat prin circumstanțele stării de urgență în care se realizează, când ordinea publică generală este în mod deosebit vulnerabilă și susceptibilă de a fi încălcată) și în plus, cel mai adesea au caracterul unor abateri flagrante, care sunt mai ușor de documentat și probat în instanță.

Totodată, capitolul VI va cuprinde o reglementare privind asigurarea protecției victimelor violenței în familie prin care autoritățile publice centrale, locale și alte organe competente în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie vor identifica unități pentru plasarea agresorilor familiari aflați în izolare, pe durata acțiunii ordinului de restricție de urgență și ordonanței de protecție, în cazul aplicării de către instanța de judecată a măsurii privind obligarea de a părăsi temporar locuința comună ori de a sta departe de locuința victimei. Atragem atenția asupra prevederii conform căreia, în perioada instituirii stării de urgență, de asediu sau de război, se interzice sistarea centrelor/unităților de plasament/asistență pentru victimele violenței în familie. Cu titlu de excepție, a fost reglementată și situația când activitatea centrelor/unităților de plasament/asistență pentru victimele violenței în familie poate fi sistată. Menționăm că, s-a impus necesitatea instituirii acestei prevederi în cazurile de imposibilitate efectivă de desfășurare a activității, și anume situațiile când desfășurarea activității normale a instituțiilor, sănătatea și integritatea corporală a personalului și beneficiarilor instituțiilor respective sunt periclitate de natura factorilor care au dus la declanșarea stării instituite.

Subsecvent, se va interveni în *Legea nr.10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice*, la articolul 55, alineatul (1), prin adăugarea a trei subpuncte noi, conform cărora Guvernul va decide limitarea temporară sau suspendarea traficului aerian, terestru sau naval de persoane peste frontiera de stat, limitarea temporară sau suspendarea circulației peste frontiera de stat a mărfurilor și bunurilor necesare gestionării eficiente a stării instituite, interzicerea intrării în Republica Moldova a străinilor și apatrizilor, în cadrul Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică.

Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă va suferi modificări la

articolul 22 prin adăugarea unui alineat nou care va prevedea că la executarea lucrărilor de salvare și lichidarea efectelor lor, în condițiile situațiilor excepționale, pot fi antrenate structurile din subordinea Ministerului Apărării.

În *Legea nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională* se va interveni la articolul 33, prevăzându-se cazurile în care se va autoriza folosirea resurselor umane și materiale disponibile ale unităților militare ale structurilor din subordinea Ministerului Apărării în soluționarea problemelor ce nu țin nemijlocit de apărarea statului. Cu titlu de mențiune, reținem că, în dependență de specificul situațiilor excepționale apărute, autorizarea asistenței cu resurse umane și materiale se realizează fie în baza dispoziției Guvernului, fie în baza dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale al Republicii Moldova, sau în temeiul hotărârii Parlamentului, iar în situații extreme prin decretul Președintelui Republicii Moldova. Totodată, alineatul (2²) va institui o condiționalitate prin care asistența cu resursele umane și materiale disponibile ale structurilor din subordinea Ministerului Apărării, se efectuează doar în cazul insuficienței capacităților de intervenție cu forțele proprii ale autorităților publice competente, astfel doar în cazurile în care acestea nu sunt în măsură să execute misiunea sau nu dispun de forțele și mijloacele necesare.

Adițional, *Legea nr. 104/2020 cu privire la rezervele de stat și de mobilizare* va suferi modificări la articolul 10 și articolul 16. Operarea acestor modificări sunt necesare, întrucât aceasta este o lege specială, care prevede toate modalitățile de eliberare a bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare, iar prin prisma acestor intervenții se va asigura aplicarea prevederilor de la articolul 22 alineatul (1) litera a¹) din *Legea nr. 212/2004* în sensul proiectului, prin care Comisia pentru Situații Excepționale al Republicii Moldova va putea dispune eliberarea bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare.

5. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul nu implică cheltuieli din bugetul de stat.

6. Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare

Proiectul de lege va necesita modificarea subsecventă a *Hotărârii Guvernului nr.1340/2001 cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova*

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În conformitate cu art. 20 [etapele principale ale legiferării] din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, a fost publicat, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Registrul proiectelor de acte normative* Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect prin care s-a solicitat implicarea tuturor subiecților interesați prin prezentarea propunerilor de rigoare.

Totodată, în scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, pe platforma www.particip.gov.md, la fel a fost plasat anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind gestionarea eficientă a stărilor de urgență) în vederea

solicitării prezentării propunerilor de rigoare. Mai mult proiectul respectiv a fost plasat pe aceeași platformă spre consultare publică, avizare și expertizare.

În acest sens, proiectul actului normativ nu este o noutate dat fiind faptul că a fost supus mai multor avizări, inclusiv în contextul remanierii guvernamentale.

Secretar de stat

/semnat electronic/

Eduard SERBENCO

CERERE nr. 03/5668 din 17 iunie 2024
privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului Hotărârii
Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea
unor acte normative (gestionarea eficientă a stărilor de urgență)

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categorია și denumirea proiectului	Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (gestionarea eficientă a stărilor de urgență)
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Justiției
3.	Justificarea depunerii cererii	Prioritățile Ministerului Justiției în vederea executării Hotărârii Curții Constituționale nr. 17/2020
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale 2. Ministerul Afacerilor Externe 3. Ministerul Muncii și Protecției Sociale 4. Ministerul Finanțelor 5. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării 6. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare 7. Ministerul Apărării 8. Ministerul Afacerilor Interne 9. Ministerul Educației și Cercetării 10. Ministerul Culturii 11. Ministerul Sănătății 12. Ministerul Mediului 13. Ministerul Energiei 14. Cancelaria de Stat 15. Consiliul Superior al Magistraturii 16. Consiliul Superior al Procurorilor 17. Procuratura Generală 18. Curtea Supremă de Justiție 19. Centrul Național Anticorupție
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	5 zile lucrătoare din momentul recepționării proiectului de către destinatari
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	<p>Cristian POSTOVANU, consultant principal, Direcția elaborare acte normative, Tel.: (022)201427, E-mail: cristian.postovanu@justice.gov.md</p> <p>Ion GLAVAN, consilier, cabinetul ministrului, Tel.: (022)201469, E-mail: ion.glavan@justice.gov.md;</p>
7.	Anexe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Proiectul de lege – 15 file; 2. Nota informativă – 5 file.
8.	Data și ora depunerii cererii	
9.	Semnătura	